

Torre Guasch

Capellades

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Carrer Sant Ramon, 26; Av. Maties Guasch; Carrer Pau Casals
Emplaçament Carrer que uneix la plaça d'Àngel Guimerà amb l'avinguda Maties Guasch
Alçada: 321

Coordenades:

Latitud: 41.52759
Longitud: 1.68534
UTM Est (X): 390320
UTM Nord (Y): 4598162

Classificació

Número de fitxa 08044 - 207
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme
Segle XX
Any 1910-20
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL, PGOU 1986
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 0383301CF9908S
Autoria de la fitxa Juan Garcia Targa
Data de registre de la fitxa: dc., 20/01/2016 - 01:00

Descripció

Casa unifamiliar aïllada, amb tipologia de petit palau, en un ampli jardí limitat pel carrer de Sant Ramon, l'avinguda Maties Guasch i el carrer Pau Casals. És de planta rectangular, amb planta baixa i dos pisos. Té la coberta plana, limitada amb una balustrada perimètrica, amb hídries a les cantonades i pilars intermedis, la qual recolza en una cornisa sobre cartel·les. Els elements més destacables de les façanes són els porxos a doble alçada que se situen en els eixos centrals de cada una d'elles. Estan formats per doble ordre de columnes i semi-columnes de fust rodó, les de la façana principal tenen capitell jònic (agrupades en quatre parelles en la planta baixa) i les de les laterals, capitell toscà. A la façana principal, a nivell del primer pis, el porxo es corona amb una balconada amb balustrada correguda que ocupa tota l'amplada de la façana, alternant els balustres amb pilars massissos coronats per gerros decoratius de pedra artificial; en canvi, al pis superior, el porxo es limita al cos central, i també és coronat amb balustrada. Cal remarcar les vidrieres emplomades de colors vius que vesteixen totes les obertures d'aquesta planta, algunes de les quals estan protegides per reixes de ferro forjat. Els porxos o tribunes de les façanes laterals, idèntiques, tenen vuit columnes cadascun. La tribuna de l'esquerra, que està tancada amb una vidriera, enllaça a través de dues escalinates semicirculars amb el jardí.

L'edifici acaba en una cornisa sobre parelles de mènsules i un terrat protegit per una altra balustrada, sobre els pilars de la qual tornen a aparèixer pinacles i gerres ornamentals amb fruites. Les façanes estan composades simètricament; la principal, segons eixos amb àmplies obertures de proporció vertical, tancades amb persianes de fusta de llibret mòbil, amb llinda les de la planta baixa i el primer pis, i amb arc de mig punt les del segon pis. Els paraments de façana són estucats.

El barri o portal d'entrada que precedeix el jardí, és reulat de l'alineació al carrer i està compost simètricament, amb una àmplia obertura central per a vehicles i dues més petites a cada costat, per a vianants. La central es tanca amb una porta de ferro forjat, de dues fulles batents; sobre aquesta, hi ha una barra de ferro damunt la qual recolzen uns motius decoratius geomètrics i vegetals, també de ferro forjat. La porta recolza en pilars dobles, coronats amb motius geomètrics seguint la tradició escultòrica acabats amb hídria, que incorporen les dues obertures laterals, d'arc de mig punt i carreus de pedra, tancades amb porta d'una fulla batent de ferro forjat de motius geomètrics. Aquest barri enllaça amb el mur de tanca que encercla el jardí, el qual s'alinea al carrer.

La torre és voltada d'una pineda amb exemplars altíssims i un jardí d'estil francès, amb un petit laberint de boix i un sortidor al centre que domina tot el conjunt. A l'extrem del jardí, hi ha una petita caseta amb marquesina i una bassa ornamental. Diverses fonts estan repartides per tota la zona enjardinada.

Observacions:

També coneguda com: Cal Baldufes, Cal Belza, Cal Senyor Pau. Va ser construïda a la dècada de 1910 i 1920. És una torre senyorial, amb tanca i jardí de disseny francès, representativa de l'arquitectura eclèctica de l'inici del segle XX.

Pel que fa al jaciment arqueològic, no en queda rastre i les peces trobades s'han perdut. El jaciment arqueològic: 3.500 i el 2.500 aC.

Història

Els Guasch havien adquirit diversos immobles al carrer Sant Ramon i zones veïnes, des de finals de la dècada de 1860 i la de 1870. En aquells espais van construir la seva fàbrica el 1879 i també la seva residència. L'habitatge de la família, però, es va construir ja ben entrat el segle XX, en una zona immediata a la fàbrica familiar. La sumptuositat, durada i molèsties de les obres va molestar a d'altres il·lustres

representant de la societat capelladina, com Pau Vich.

De fet, el 1926 es tenen documentades determinades actuacions en l'actual zona del jardí de la torre Guasch. Fou justament aquell any quan es va localitzar un enterrament neolític. La situació era descrita en els següents termes per Martín Almagro Basch: "En el año 1926, al realizarse la explanación de los terrenos necesaria para allanar el jardín de la casa de don José Guasch, al lado de la hermosa fuente que nace en este pueblo, se halló, a unos dos metros de profundidad, un circulo de piedras que cubrían en forma de túmulo irregular, una losa de mayor tamaño". Cal esmentar que en aquella època, Josep Guasch era el major contribuent per "industrial i comerç" de Capellades. Com ja s'ha dit va assolir l'alcaldia durant la dictadura de Primo de Rivera, realitzant importants projectes per Capellades, com la compra del "Molí de la Vila" o la construcció del nou escorxador. Actualment hi resideixen Josep Guasch Julià i la seva família.

Dades del jaciment arqueològic

Segons el propi Almagro esmentant les restes arqueològiques concreta que es van conservar durant molts anys a la casa del propi Guasch. Ell encara els va poder consultar en els seus treballs de la segona meitat de la dècada de 1940. En el moment de fer-se la Carta Arqueològica de l'Anoia, l'any 1984, no quedava cap rastre del jaciment. En la revisió realitzada el 1991, es va constatar aquesta situació segons el testimoni oral d'uns estudiosos locals.

El jaciment consistia en un sepulcre de fossa excavat en una formació de pissarres descompostes i, a més profunditat, de margues argiloses. Tenia forma de pou circular, amb una profunditat d' 1'5 m, i estava cobert per un cercle de pedres i una llosa gran (1'25 m de llarg x 1 m d'ample x 0'35 m de gruix). Hi va aparèixer un esquelet humà arrupit, posat de costat dret i amb les cames flectides, i en molt mal estat de conservació, segons el seu descobridor. També es van recollir uns quants fragments de ceràmica, un d'ells amb una nansa de perforació horitzontal, segurament d'un gran vas ovoide. Així doncs, es tractava d'un típic sepulcre de fossa català i, per tant, pertanyent al Neolític Mig- Recent de Catalunya, amb una cronologia entre el 3.500 i el 2.500 aC. Correspondria a una comunitat que viuria en el Pla de Capellades, de terreny fèrtil i ric en aigua. És simptomàtic que la tomba es localitzés just en el punt en què naixia l'aigua que regava tota la plana capelladina.

Bibliografia

ALMAGRO BASCH, Martín. 1947. "Noticias prehistóricas del valle del Noya: Nota I y II", a Pirineos (núm. 6, any III, juliol-desembre), CSIC. Estación de Estudios Pirenaicos.

CAMPOY, Joana; SOLER, Marisa. En premsa. "Urbanisme i edificis singulars". Història de Capellades (títol provisional). Coordinada per M. Gutiérrez

GUTIÉRREZ I POCH, Miquel. En premsa. "El segle XIX: declivi econòmic i tensions polítiques", Història de Capellades (títol provisional).

SPAL, Diputació de Barcelona. 2010. Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental Capellades (4 Vols). Bosch i Planas, Andreu; Lacuesta Contreras, Raquel; Cuspinera i Font, Lluís; Vilamala i Aliguer, Imma; Gutiérrez i Poch, Miquel i Sabatès de Hita, Gemma

TÉRMENS I GRAELLS, Miquel. En premsa. "El segle XX: compromís, violència i redreçament econòmic", Història de Capellades coordinada per M. Gutiérrez (títol provisional).

ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE L'ANOIA

Jaciment arqueològic

ALMAGRO BASCH, Martín. 1947. "Noticias prehistóricas del valle del Noya: Nota I y II", a Pirineos (núm. 6, any III, juliol-desembre), CSIC, Estación de Estudios Pirenaicos.

BARTROLÍ ISANTA, Raül (i altres). 1995. Frec de Ciència. L'Atles d'Amador Romaní i Guerra, Ajutament de Capellades.

BARTROLÍ ISANTA, Raül (en premsa), "Capellades abans de Capellades", Història de Capellades (títol provisional).

DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI CULTURAL. SERVEI D'ARQUEOLOGIA I PALEONTOLOGIA, Inventari del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya. Capellades (Anoia), mimeo.

MUÑOZ, A.M. 1965. "La cultura neolítica catalana de los sepulcros de fosa", Publicacions eventuales, 9, Universitat de Barcelona.

